

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI I PRACY¹⁾**

z dnia 19 sierpnia 2004 r.

w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie

(tekst jednolity)

Na podstawie art. 45 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 578, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania dla poszczególnych rodzajów i kategorii obiektów hotelarskich co do wyposażenia oraz zakresu świadczonych usług, w tym usług gastronomicznych;
- 2) minimalne wymagania co do wyposażenia innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie;
- 3) warunki dopuszczenia odstępstw od wymagań, o których mowa w pkt 1;
- 4) sposób dokumentowania spełnienia wymagań budowlanych, przeciwpożarowych i sanitarnych;
- 5) szczegółowe zasady i tryb zaliczania obiektów hotelarskich do poszczególnych rodzajów i kategorii;
- 6) tryb sprawowania kontroli nad przestrzeganiem w poszczególnych obiektach wymagań co do wyposażenia i świadczenia usług odpowiadających rodzajowi i kategorii obiektu;
- 7) sposób prowadzenia ewidencji obiektów hotelarskich oraz innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie.

§ 2. 1. Ustala się wymagania co do wyposażenia oraz zakresu świadczonych usług, w tym usług gastronomicznych, dla poszczególnych rodzajów i kategorii obiektów hotelarskich.

2. Wymagania, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 4, dla:

- 1) hoteli i moteli - określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) pensjonatów - określa załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) kempingów (campingów), pól biwakowych - określa załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 4) domów wycieczkowych - określa załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 5) schronisk młodzieżowych - określa załącznik nr 5 do rozporządzenia;
- 6) schronisk - określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

3. Minimalne wymagania co do wyposażenia innych obiektów, świadczących usługi hotelarskie, o których mowa w art. 35 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych, określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.

4. Minimalne wymagania co do wyposażenia w zakresie dostosowania obiektów hotelarskich do potrzeb osób niepełnosprawnych określa załącznik nr 8 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Dopuszcza się odstępstwa od wymagań co do wyposażenia i zakresu świadczonych usług dla obiektów hotelarskich, z zastrzeżeniem ust. 2, wpisanych do rejestru zabytków lub wykazu zabytków architektury i budownictwa oraz obiektów, których charakter zabytkowy jest oczywisty, jeżeli spełnione zostaną następujące warunki:

- 1) przedsiębiorca ubiegający się o zaszeregowanie obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju i nadanie kategorii przedstawi opinię wojewódzkiego konserwatora zabytków stwierdzającą, że spełnienie wymagań bez naruszenia zabytkowego charakteru obiektu nie jest możliwe;
- 2) odstępstwo w niewielkim stopniu obniża spełnianie wymagań określonych dla danego rodzaju i kategorii obiektu hotelarskiego, a jest zrekompensowane spełnieniem w wyższym stopniu innych wymagań;
- 3) w materiałach informacyjnych dotyczących obiektu hotelarskiego zostanie zamieszczona informacja o zabytkowym charakterze obiektu i związanych z tym odstępstwach od wymagań co do wyposażenia i

zakresu świadczonych usług.

2. Dopuszcza się odstępstwa od wymagań co do wyposażenia i zakresu świadczonych usług dla pól biwakowych zlokalizowanych na terenie gospodarstw rolnych, pod warunkiem zapewnienia możliwości korzystania z wody do picia i urządzeń sanitarnych.

§ 4. 1. Spełnianie w obiektach hotelarskich wymagań określonych w art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych dokumentuje się w zakresie wymagań:

1) budowlanych:

a) decyzją o pozwoleniu na budowę wraz z potwierdzonym zawiadomieniem właściwego organu o przystąpieniu do użytkowania obiektu lub decyzją o pozwoleniu na użytkowanie obiektu, lub decyzją o pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu, a w przypadku obiektów wzniesionych przed dniem 1 kwietnia 1995 r., które utraciły wymienione dokumenty - opinią rzeczoznawcy budowlanego stwierdzającą bezpieczeństwo użytkowania obiektu oraz

b) dla wszystkich obiektów - książką obiektu z wpisami potwierdzającymi przeprowadzenie okresowych kontroli wymaganych ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016, z późn. zm.³⁾), przedstawioną do wglądu organowi dokonującemu kontroli lub oceny obiektu;

2) przeciwpożarowych - opinią właściwej miejscowo komendy powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej, a w przypadku kontroli obiektu za równorzędny opinii uznaje się protokół okresowej kontroli Państwowej Straży Pożarnej;

3) sanitarnych - opinią właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, a w przypadku kontroli obiektu za równorzędny opinii uznaje się protokół okresowej kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

2. Organ prowadzący ewidencję innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, może, w razie wątpliwości co do spełnienia wymagań budowlanych, przeciwpożarowych i sanitarnych, wezwać osobę świadczącą usługi hotelarskie w tym obiekcie do udokumentowania spełnienia tych wymagań w sposób określony w ust. 1.

§ 5. 1. Zaszeregowanie obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju, z zastrzeżeniem § 7, oraz nadanie kategorii następuje na wniosek przedsiębiorcy podejmującego świadczenie usług hotelarskich w obiekcie hotelarskim.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

1) nazwę i siedzibę lub nazwisko i imię oraz adres przedsiębiorcy świadczącego usługi hotelarskie w obiekcie objętym wnioskiem;

2) nazwę obiektu, jeżeli usługi będą świadczone z użyciem nazwy własnej obiektu;

3) określenie położenia obiektu, wraz z podaniem jego adresu;

4) opis obiektu potwierdzający stopień spełnienia przez ten obiekt wymagań dla rodzaju i kategorii, o które występuje wnioskodawca;

5) wskazanie osoby upoważnionej do reprezentowania wnioskodawcy w postępowaniu o ustalenie rodzaju i nadanie kategorii;

6) wskazanie zaszeregowania do określonego rodzaju i kategorii, o które występuje wnioskodawca.

3. Do wniosku załącza się:

1) dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań budowlanych, przeciwpożarowych i sanitarnych, o których mowa w § 4;

2) zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON przedsiębiorcy, wydane przez właściwy urząd statystyczny, a także odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej;

3) dowód wniesienia opłaty za dokonanie oceny spełniania przez obiekt hotelarski wymagań, o których mowa w § 2.

4. Marszałek województwa może ustalić wzór ankiety, stanowiącej załącznik do wniosku, stwierdzającej stopień spełnienia przez obiekt hotelarski wymagań dla rodzaju i kategorii, o które ubiega się wnioskodawca. W takim przypadku opis obiektu, o którym mowa w ust. 2 pkt 4, we wniosku nie jest wymagany.

§ 6. 1. Przed wydaniem decyzji o zaszeregowaniu do rodzaju oraz nadaniu kategorii obiekt hotelarski podlega ocenie co do spełnienia wymagań, o których mowa w § 2-4.

2. Marszałek województwa może powołać zespół oceniający. W skład zespołu mogą być powołani:
- 1) przedstawiciele marszałka województwa;
 - 2) osoby posiadające kwalifikacje zawodowe i praktykę w świadczeniu usług hotelarskich lub turystycznych, wskazane przez jednostki samorządu gospodarczego i stowarzyszenia działające w zakresie turystyki i hotelarstwa;
 - 3) przedstawiciele Państwowej Straży Pożarnej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego oraz innych jednostek.

§ 7. W sprawach o zaszeregowanie obiektu hotelarskiego do rodzaju pole biwakowe stosuje się odpowiednio przepisy § 5 ust. 1-3 i § 6 ust. 1.

§ 8. 1. Organy uprawnione do kontroli obiektów w zakresie spełniania wymagań co do wyposażenia i świadczonych usług dokonują kontroli w każdym czasie:

- 1) z urzędu - jeżeli jest to uzasadnione informacjami o zmianie warunków działania lub naruszenia wymagań;
- 2) na wniosek przedsiębiorcy, stowarzyszenia działającego w zakresie turystyki i hotelarstwa lub stowarzyszenia reprezentującego interesy konsumentów.

2. Marszałek województwa dokonuje z urzędu okresowych kontroli obiektów hotelarskich w zakresie spełniania wymagań co do wyposażenia i świadczonych usług nie rzadziej niż co trzy lata.

§ 9. 1. Kontroli, o której mowa w § 8, dokonuje osoba legitymująca się pisemnym upoważnieniem organu uprawnionego do kontroli.

2. Wykonywanie czynności kontrolnych powinno odbywać się w obecności kierownika kontrolowanego obiektu lub osoby upoważnionej do zastępowania go, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W przypadku nieobecności kierownika lub osoby upoważnionej do zastępowania go można wykonywać wyłącznie te czynności kontrolne, o których terminie przeprowadzenia uprzednio powiadomiono kierownika obiektu.

4. Z przebiegu kontroli sporządza się protokół. Protokół podpisuje osoba kontrolująca oraz kierownik obiektu lub osoba zastępująca go, które mogą zgłosić do protokołu swoje uwagi.

5. Organ kontrolujący przekazuje odpis protokołu organowi prowadzącemu ewidencję obiektu.

6. Jeżeli wyniki przeprowadzonej kontroli obiektu hotelarskiego wskazują na to, że zachodzą przesłanki zmiany rodzaju, do którego obiekt został zaszeregowany, lub obniżenia nadanej mu kategorii, marszałek województwa dokonuje ponownej oceny obiektu.

7. Marszałek województwa może odstąpić od ponownej oceny obiektu, o której mowa w ust. 6, jeżeli przedsiębiorca wyraził zgodę na zmianę rodzaju, do którego obiekt został zaszeregowany, lub obniżenie nadanej mu kategorii.

§ 10. 1. Nie uważa się za spełnione wymagań, o których mowa w § 2, w odniesieniu do elementów wyposażenia niesprawnych, uszkodzonych, niedostępnych lub nadmiernie zużytych, a także w odniesieniu do usług, których uzyskanie w chwili kontroli lub oceny nie jest możliwe.

2. W przypadku stwierdzenia uchybień, o których mowa w ust. 1, organ upoważniony do kontroli obiektu może wydać przedsiębiorcy zalecenia pokontrolne, z określeniem terminu ich wykonania nieprzekraczającego trzech miesięcy, pod rygorem wszczęcia postępowania w sprawie zmiany zaszeregowania obiektu do rodzaju i kategorii albo wszczęcia postępowania w sprawie uchylenia zaszeregowania obiektu do rodzaju i kategorii.

§ 11. Po przeprowadzeniu pierwszej kontroli obiektu hotelarskiego, o którym mowa w art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych, marszałek województwa wydaje decyzję potwierdzającą zaszeregowanie obiektu, zmieniającą zaszeregowanie lub uchylającą zaszeregowanie do dotychczasowego rodzaju i kategorii.

§ 12. 1. Ewidencja obiektów hotelarskich oraz innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, jest prowadzona w formie kartoteki składającej się z kart ewidencyjnych obiektów, oddzielnie dla każdego rodzaju obiektu.

2. Podstawą założenia karty ewidencyjnej obiektu jest:

- 1) przyrzeczenie zaszeregowania obiektu hotelarskiego do odpowiedniego rodzaju i kategorii, zwane

dalej "promesą";

- 2) decyzja w sprawie zaszeregowania obiektu hotelarskiego do określonego rodzaju i nadania kategorii;
- 3) zgłoszenie innego obiektu, w którym są świadczone usługi hotelarskie.

3. Przedsiębiorca zgłaszający do ewidencji inny obiekt, w którym są świadczone usługi hotelarskie, jest obowiązany dołączyć zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON, wydane przez właściwy urząd statystyczny, a także odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej.

4. Założenie karty ewidencyjnej obiektu wpisuje się do wykazu kart ewidencyjnych, opatrując wpis datą i podpisem osoby uprawnionej do prowadzenia ewidencji.

§ 13. 1. Ewidencja jest jawna w części objętej wpisem do kart ewidencyjnych obiektów.

2. Karty ewidencyjne obiektów mogą być udostępniane do wglądu w obecności osoby uprawnionej do prowadzenia ewidencji.

§ 14. 1. Dokumenty, o których mowa w § 12 ust. 2, stanowiące podstawę wpisu, powinny być przechowywane łącznie z kartami ewidencyjnymi.

2. Kartoteka ewidencyjna ani poszczególne karty nie mogą być wynoszone poza miejsce ich przechowywania.

§ 15. 1. Każdy wpis do karty ewidencyjnej obiektu oznacza się numerem wynikającym z kolejności wpisów oraz zaopatruje w datę dokonania wpisu i podpis osoby uprawnionej do prowadzenia ewidencji.

2. W treści wpisu można powołać się na dokument złożony do ewidencji obiektu. Powołane dokumenty uważa się wówczas za objęte treścią wpisu.

3. Wpis w karcie obiektu nie może być wymazywany albo w inny sposób usuwany.

4. Poprawek we wpisie można dokonywać wyłącznie w taki sposób, aby wyrazy poprawione były czytelne.

5. O dokonywanych poprawkach osoba uprawniona do prowadzenia ewidencji sporządza na końcu wpisu adnotację o treści poprawki i jej podstawie, ze wskazaniem miejsca dokonanej poprawki, oraz opatruje adnotację datą i podpisem.

§ 16. 1. Karta ewidencyjna obiektu hotelarskiego zawiera:

- 1) określenie przedsiębiorcy świadczącego usługi hotelarskie;
- 2) nazwę i adres obiektu;
- 3) określenie rodzaju i kategorii obiektu;
- 4) informację o stałym lub sezonowym charakterze świadczonych usług, wraz z podaniem czasu trwania sezonu;
- 5) opis obiektu zawierający informacje o liczbie miejsc noclegowych, zakresie świadczonych usług, położeniu obiektu;
- 6) informacje o promesach, decyzjach dotyczących rodzaju i kategorii obiektu oraz o dopuszczonych odstępstwach od wymagań co do wyposażenia i zakresu świadczonych usług;
- 7) informacje o przeprowadzonej kontroli i ponownej ocenie spełniania wymagań dla rodzaju i kategorii obiektu.

2. Karta ewidencyjna innego obiektu, w którym są świadczone usługi hotelarskie, zawiera informacje określone w ust. 1 pkt 1, 2 i 4 oraz informację o liczbie miejsc noclegowych.

3. Karta ewidencyjna obiektu hotelarskiego, w stosunku do którego przedsiębiorca uzyskał promesę, zawiera informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3 i 6.

§ 17. 1. Przedsiębiorca świadczący usługi hotelarskie zgłasza do ewidencji informacje o:

- 1) zaprzestaniu świadczenia usług hotelarskich;
- 2) uzyskaniu decyzji o zaszeregowaniu obiektu wpisanego do ewidencji prowadzonej przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) do rodzaju i nadaniu kategorii podlegającym wpisaniu do ewidencji prowadzonej przez marszałka województwa;
- 3) zmianie działalności sezonowej na stałą lub stałej na sezonową;
- 4) zmianie liczby miejsc noclegowych.

2. Przedsiębiorca świadczący usługi hotelarskie informuje organ prowadzący ewidencję o zdarzeniach powodujących przejściowo wstrzymanie lub istotne ograniczenie zakresu świadczonych

	towarzysząca										
2	<p>Obiekty całoroczne zlokalizowane w wielu budynkach powinny być połączone stałymi zabudowanymi przejściami, zapewniającymi dostęp do wszystkich usług w obiekcie</p> <p>Wymaganie to nie dotyczy obiektów zlokalizowanych w miejscowościach o charakterze wypoczynkowo-rekreacyjnym, które uzyskały zaszeregowanie na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 czerwca 2001 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (Dz. U. Nr 66, poz. 665 oraz z 2002 r. Nr 142, poz. 1190)</p>	o		o		o					
	I. Zewnętrzne elementy zagospodarowania i urządzenia										
3	Bezpośrednie wejście do hallu recepcyjnego, chronione przed nadmiernym napływem powietrza z zewnątrz	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
4	Górna osłona nad głównym wejściem, usytuowanie wejścia we wnęce lub zapewnienie drzwi automatycznie otwieranych	o	o	o	o	o	o				
5	Górna osłona nad podjazdem do obiektu na wysokości co najmniej 4,5 m	o	o	o	o						
6	Oddzielne wejście i wydzielona droga bagażu gości	o	o								
7	Wydzielona droga dostaw - nie dotyczy hoteli *** w zwartej zabudowie miejskiej	o	o	o	o	o	o				
8	Zagospodarowanie otoczenia obiektu obejmujące utwardzoną nawierzchnię dojazdów i dojeżdż, należyte utrzymanie zieleni ozdobnej i izolacyjnej, oświetlenie terenu i oddzielenie części gospodarczej od części dostępnej dla gości	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
9	Strzeżone garaże lub strzeżone parkingi, w motelach zapewniające miejsca postojowe dla wszystkich j.m. Nie dotyczy hoteli zlokalizowanych w zwartej zabudowie miejskiej, w których należy zapewnić miejsca postojowe na czas przyjazdu i odjazdu gości	o	o	o	o	o					
10	Parkingi lub miejsca postojowe przy obiekcie zapewniające miejsca postojowe dla wszystkich j.m.						o		o		o
	II. Instalacje i urządzenia techniczne										
11	<p>W części ogólnodostępnej obejmującej hall recepcyjny, sale gastronomiczne i wielofunkcyjne:</p> <p>1) klimatyzacja lub inne urządzenia i</p>	o	o	o	o						

	systemy zapewniające wymianę powietrza i utrzymanie temperatury 18 - 21° oraz wilgotność 45-60%										
	2) wentylacja mechaniczna ¹⁾					o	o				
	3) wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna - nie dotyczy hoteli, w odniesieniu do których obowiązujące przepisy w okresie dopuszczania do użytkowania nie wymagały spełnienia ww. wymagań* * potwierdza się następującymi dokumentami: decyzją o pozwoleniu na użytkowanie obiektu lub decyzją o pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu, a w przypadku obiektów wzniesionych przed 1.04.1995 r., które utraciły wymienione dokumenty, także opinią rzeczoznawcy budowlanego stwierdzającą bezpieczeństwo obiektu							o	o	o	o
12	W części pobytowej - j.m.: 1) klimatyzacja lub inne urządzenia i systemy zapewniające wymianę powietrza i utrzymanie temperatury 18-21 °C, wilgotność 45-60% 2) wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna - nie dotyczy hoteli, w odniesieniu do których obowiązujące przepisy w okresie dopuszczania do użytkowania nie wymagały spełnienia ww. wymagań*										
		o	o								
				o	o	o	o	o	o	o	o
13	Wentylacja mechaniczna wyciągowa w w.h.s. - dla ** i * dopuszcza się wentylację grawitacyjną, przy centralnym zaopatrzeniu w ciepłą wodę, w w.h.s. z oknem lub przy kubaturze kabin ustępowych przekraczającej 6,5 m ³	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
14	Ogrzewanie w całym obiekcie lub w części nieklimatyzowanej	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
15	Instalacja sanitarna: zimna i ciepła woda przez całą dobę	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
16	Komfort akustyczny w całym obiekcie zgodnie z Polską Normą	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
17	Oświetlenie dostosowane do charakteru pomieszczeń	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
18	Telefon i faks dostępny dla gości w recepcji	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
19	Dostęp do internetu w pokojach lub na odrębnych stanowiskach	o	o	o	o	o	o				
20	Instalacja radiowo-telewizyjna przystosowana do odbioru programów lokalnych i satelitarnych	o	o	o	o	o	o				

	IV. Część mieszkalna										
26	Powierzchnia mieszkalna pokoju w m ² (nie obejmuje wyodrębnionych w.h.s., przedpokojów, aneksów barowych, loggii itp.):	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	1) pokój 1-osobowy	14	14	12	12	10	10	9	9	8	8
	2) pokój 2-osobowy	18	18	16	16	14	14	12	12	10	10
	3) pokój 3-osobowy					16	16	15	15	14	14
	4) pokój 4-osobowy							18	18	16	16
	5) pokój większy niż 4-osobowy - powierzchnia 4- osobowego plus dodatkowo w m ² na każdą następną osobę.							4,5	4,5	4	4
	W obiektach * - *** , które powstały w oparciu o przepisy obowiązujące do czasu wejścia w życie rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 140, z późn. zm.), dopuszcza się odstępstwo do 10% powierzchni mieszkalnej pokoju, zrekompensowane powierzchnią pozostałych części j.m. i funkcjonalnością umeblowania.										
27	Jednostka apartamentowa obejmująca co najmniej: salon o powierzchni minimum 25 m ² , sypialnię z łazienką, część wejściową pomocniczą z wydzielonym dodatkowo WC	o	o	o	o						
	1. Wyposażenie jednostki mieszkalnej w meble i elementy uzupełniające										
28	Zestaw wyposażenia meblowego (w obiektach ***-***** jednolity komplet, w obiektach **-* dopuszcza się meble wielofunkcyjne):										
	1) łóżko jednoosobowe o wymiarach min. 90x200cm	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	2) łóżko dwuosobowe o wymiarach min. 140x200cm	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	3) nocny stolik lub półka przy każdym miejscu do spania	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	4) szafa lub zabudowana wnęka garderobiana, minimum 3 wieszaki na osobę	o	o	o	o	o	o				
	5) wnęka garderobiana, minimum 3 wieszaki na osobę							o	o	o	o
	6) biurko lub stół	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o
	7) bagażnik	o	o	o	o	o	o	o	o		
	8 a) krzesło jedno na pokój	o	o	o	o						
	8 b) krzesło lub inny mebel do					o	o	o	o	o	o

46	Usługi gastronomiczne: 1) restauracja; dopuszcza się w hotelu ***, motelu*** brak restauracji, jeżeli w odległości max. 200 m od obiektu znajduje się restauracja 2) aperitif -bar lub bar kawowy 3) podawanie śniadań	o	o	o	o	o	o						
47	Zespół sal wielofunkcyjnych, dostosowanych do charakteru obiektu - konferencyjnych, klubowych, szkoleniowych itp.	o		o									
48	Przechowywanie sprzętu rekreacyjnego w obiektach zlokalizowanych w miejscowościach wypoczynkowo-rekreacyjnych i rejonach niezurbanizowanych o dużych walorach przyrodniczych	o		o		o		o					
49	Zespół odnowy biologicznej: (basen kąpielowy, sauna, siłownia, solarium, masaże i inne usługi rekreacyjne - minimum dwa rodzaje usług) w obiektach *** wymagane w miejscowościach wypoczynkowych	o	o	o	o	o	o						
50	Sala klubowa z telewizorem Nie dotyczy obiektów, które posiadają sale wielofunkcyjne					o	o						
51	Możliwość oglądania telewizji w miejscu ogólnodostępnym							o	o	o	o		
52	Usługi motoryzacyjne		o		o		o		o			o	
53	Pranie, prasowanie i czyszczenie bielizny i odzieży gości	o	o	o	o	o	o						
54	Zmiana pościeli i ręczników: 1) codziennie lub na życzenie gości 2) co trzy dni lub na życzenie gości	o	o	o	o								
	VI. Inne												
55	Jednolity ubiór dla poszczególnych służb hotelowych	o	o	o	o	o	o						

Objaśnienie znaków i skrótów:

H - hotel

M - motel

* kategoria jedna gwiazdka

** kategoria dwie gwiazdki

*** kategoria trzy gwiazdki

**** kategoria cztery gwiazdki

***** kategoria pięć gwiazdek

o - wymagane obowiązuje

j. m. - jednostka mieszkalna

w. h. s. - węzeł higieniczno-sanitarny

- 1) Wentylacja mechaniczna powinna zapewniać wymianę powietrza zgodnie z Polską Normą oraz usuwanie zapachów w całym obiekcie; w salach konferencyjnych hoteli *** wymagana jest klimatyzacja.
- 2) Dopuszcza się elementy dwufunkcyjne.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG, W TYM USŁUG GASTRONOMICZNYCH, DLA PENSJONATÓW

Lp.	Wymagania	Kategorie				
		*****	****	***	**	*
1	2	3	4	5	6	7
1	<p>Obiekt stanowi odrębny budynek lub wydzieloną część budynku wraz z infrastrukturą towarzyszącą.</p> <p>Obiekt stanowi odrębny budynek lub wydzieloną część budynku. Dopuszcza się usytuowanie części mieszkalnej w odrębnych pawilonach, pod warunkiem należytego informowania klientów</p>	o	o			
				o	o	o
	I. Zewnętrzne elementy zagospodarowania i urządzenia					
2	Bezpośrednie wejście do hallu recepcyjnego, chronione przed nadmiernym napływem powietrza z zewnątrz	o	o	o		
3	Wydzielona droga dostaw	o	o			
4	Zagospodarowanie otoczenia obiektu obejmujące utwardzoną nawierzchnię dojazdów i dojeżdż, należyte utrzymanie zieleni ozdobnej i izolacyjnej, oraz oświetlenie dojeżdż i dojazdu	o	o	o	o	o
5	Strzeżone garaże lub strzeżone parkingi. Nie dotyczy pensjonatów zlokalizowanych w zwartej zabudowie miejskiej, w których należy zapewnić miejsce postojowe na czas przyjazdu i odjazdu gości.	o	o			
	II. Instalacje i urządzenia techniczne					
6	Klimatyzacja lub inne urządzenia i systemy zapewniające właściwą wymianę powietrza i utrzymanie temperatury 18-21 °C i wilgotność 45-60 % w części ogólnodostępnej obejmującej hall recepcyjny, sale gastronomiczne i wielofunkcyjne	o	o			
7	W części pobytowej - j.m.: - klimatyzacja lub inne urządzenia i systemy zapewniające wymianę powietrza i utrzymanie temperatury 18-21°, wilgotność 45-60 %	o				
8	Wentylacja:					
	1) mechaniczna wyciągowa w w.h.s.; w obiektach** i* dopuszcza się wentylację grawitacyjną w w.h.s. z oknem lub przy kubaturze kabin ustępowych przekraczającej 6,5 m ³	o	o	o	o	o
	2) mechaniczna ¹⁾ w części ogólnodostępnej			o	o	

	7) WC	☐	☐	☐	☐	☐
	8) pisuar w WC męskim	☐	☐	☐	☐	☐
	IV. Część mieszkalna					
18	Powierzchnia mieszkalna pokoju w m ² (nie obejmuje wyodrębnionych w.h.s., przedpokojów, aneksów barowych, loggii itp.):	☐	☐	☐	☐	☐
	1) pokój 1-osobowy	14	12	10	9	8
	2) pokój 2-osobowy	18	16	14	12	10
	3) pokój 3-osobowy			16	15	14
	4) pokój 4-osobowy				18	16
	5) pokój większy niż 4-osobowy - powierzchnia 4-osobowego plus dodatkowo w m ² na każdą następną osobę Dopuszcza się odstępstwa powierzchni pokoju nieprzekraczające 10 %, jeżeli są zrekompensowane odpowiednio większą powierzchnią pozostałych części j.m. i funkcjonalnością umeblowania				4	4
19	Jednostka apartamentowa obejmująca co najmniej: salon o powierzchni minimum 25 m ² , sypialnię z łazienką, część wejściową z wydzielonym dodatkowo w.h.s.	☐				
	1. Wyposażenie jednostki mieszkalnej w meble i elementy uzupełniające					
20	Zestaw wyposażenia meblowego - w kategorii*** - ***** wymagane są jednolite komplety mebli:					
	1) łóżko jednoosobowe o wymiarach min. 90x200 cm	☐	☐	☐	☐	☐
	2) łóżko dwuosobowe o wymiarach min. 140x200 cm	☐	☐	☐	☐	☐
	3) nocny stolik lub półka przy każdym miejscu do spania	☐	☐	☐	☐	☐
	4) szafa garderobiana lub zabudowana wnęka, minimum 5 wieszaków na osobę	☐	☐	☐	☐	☐
	5) biurko lub stół	☐	☐	☐	☐	☐
	6) bagażnik	☐	☐	☐	☐	☐
	7a) krzesło jedno na pokój	☐	☐			
	7b) krzesło lub inny mebel do siedzenia (1 miejsce na osobę, lecz nie mniej niż dwa na pokój)			☐	☐	☐
	8) stolik okolicznościowy	☐	☐			
	9) fotele wypoczynkowe min. 2 lub kanapa (jeden fotel w pokojach jednoosobowych)	☐	☐			
	10) lustro	☐	☐	☐	☐	☐
	11) wieszak ścienny na wierzchnią odzież	☐	☐	☐	☐	☐

21	Oświetlenie:					
	1) lampka nocna przy każdym miejscu do spania umożliwiającą czytanie w pozycji leżącej	☐	☐	☐	☐	☐
	2) lampa do pracy przy stole lub biurku	☐	☐	☐	☐	
	3) oświetlenie ogólne	☐	☐	☐	☐	☐
22	Wyposażenie uzupełniające każdej j.m.:					
	1) telefon	☐	☐			
	2) telewizor	☐	☐	☐		
	3) możliwość odbioru programów radiowych	☐	☐	☐	☐	
	4) dywan lub wykładzina dywanowa	☐	☐	☐		
	5) co najmniej dywanik przy łóżku				☐	☐
	6) firany lub żaluzje lub rolety przepuszczające światło ²⁾	☐	☐	☐	☐	☐
	7) zasłony lub rolety lub żaluzje okienne zaciemniające ²⁾	☐	☐	☐	☐	☐
	8) elementy dekoracyjne	☐	☐	☐	☐	
	9) informacje dotyczące usług i bezpieczeństwa gości	☐	☐	☐		
	10) popielniczka w pokojach dla palących	☐	☐	☐	☐	☐
	11) zestaw do czyszczenia odzieży, obuwia oraz igielnik	☐	☐	☐		
	12) torba na bieliznę gościa zleconą do prania	☐				
	13) kosz niepalny na śmieci w j.m. bez w.h.s.			☐	☐	☐
	2. Urządzenia i wyposażenie węzłów higieniczno-sanitarnych przy jednostkach mieszkalnych					
23	Wyposażenie podstawowe:					
	1) wanna z baterią i natryskiem lub kabina natryskowa	☐	☐	☐	☐	☐
	2) umywalka z blatem lub półką	☐	☐	☐	☐	☐
	3) WC	☐	☐	☐	☐	☐
24	Wyposażenie uzupełniające:					
	1) osłona wanny lub natrysku	☐	☐	☐	☐	
	2) dywanik przy wannie (kabinie natryskowej)	☐	☐	☐		
	3) mydelniczka, papiernica, haczyki, wieszaki na ręczniki, uchwyty przy wannie i natrysku	☐	☐	☐	☐	☐
	4) lustro z górnym lub bocznym oświetleniem	☐	☐	☐	☐	☐
	5) uniwersalne gniazdko elektryczne z osłoną	☐	☐	☐	☐	☐
	6) suszarka do włosów	☐	☐			

	7) waga osobowa	☐				
	8) pojemnik na śmieci niepalny lub trudno palny	☐	☐	☐	☐	☐
	9) zestaw minimum dla jednej osoby:					
	a) mydło toaletowe lub dozownik mydła	☐	☐	☐	☐	☐
	b) ręcznik	☐	☐	☐	☐	☐
	c) ręcznik kąpielowy	☐	☐	☐		
	d) płaszcz kąpielowy	☐				
	e) szklanka	☐	☐	☐	☐	☐
	f) torba higieniczna	☐	☐	☐	☐	☐
25	Procent pokoi z pełnym węzłem higieniczno-sanitarnym	100	100	50	25	0
26	Urządzenia higieniczno-sanitarne ogólne w części pobytovej (liczba miejsc noclegowych w pokojach (bez w.h.s. na jedno urządzenie):					
	1) umywalka z blatem lub półką			5	5	5
	2) wanna z baterią i natryskiem lub kabina natryskowa			10	10	15
	3) WC z umywalkami (minimum jeden osobny dla kobiet i jeden osobny dla mężczyzn)			10	15	20
27	Wyposażenie dodatkowe:					
	1) lustro z oświetleniem górnym lub bocznym			☐	☐	☐
	2) dozownik płynnego mydła			☐	☐	☐
	3) suszarka do rąk lub ręczniki jednorazowego użytku			☐	☐	☐
	4) pojemnik na papier i odpady			☐	☐	☐
	5) wieszaki ściennie			☐	☐	☐
	V. Oferta usług podstawowych i uzupełniających					
28	Zapewnienie gościom gorących napojów przez całą dobę; dopuszcza się zamiennie sprzedaż z automatów i sprzedaż w recepcji	☐	☐	☐	☐	☐
29	Budzenie	☐	☐	☐	☐	☐
30	Usługa bagażowa	☐	☐	☐		
31	Przechowywanie bagażu, pieniędzy i przedmiotów wartościowych gości	☐	☐	☐	☐	☐
32	Akceptacja kart płatniczych	☐	☐	☐		
33	Dostarczanie prasy na życzenie gości	☐	☐			
34	Udzielanie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach - apteczka, personel przeszkolony w zakresie pomocy przedlekarskiej, przywołanie pomocy lekarskiej	☐	☐	☐	☐	☐
35	Podawanie posiłków do j.m. - room-service czynny					

	przez:					
	1) całą dobę	☐	☐			
	2) minimum 12 godzin			☐		
36	Usługi gastronomiczne:					
	1) podawanie przynajmniej dwóch posiłków dziennie (śniadań, obiadów, kolacji, obiadokolacji); w obiektach* -*** można ograniczyć do podawania śniadania i obiadokolacji o ustalonych porach, w jadalni	☐	☐	☐	☐	☐
	2) aperitif - bar, bar kawowy lub sala klubowa z podawaniem napojów na życzenie gości	☐	☐	☐		
	3) podawanie śniadań do pokoju na życzenie gości	☐	☐	☐		
37	Usługi rekreacyjne w obiektach zlokalizowanych w miejscowościach wypoczynkowo-rekreacyjnych i rejonach niezurbanizowanych o dużych walorach przyrodniczych:					
	1) przechowywanie sprzętu rekreacyjnego	☐	☐	☐	☐	
	2) zespół odnowy biologicznej (np. basen, sauna, siłownia, solarium, masaże - minimum dwa rodzaje usług); w obiektach**** wymagany także w pozostałych miejscowościach	☐	☐	☐		
38	Możliwość oglądania telewizji w miejscu ogólnodostępnym				☐	☐
39	Pranie, prasowanie i czyszczenie bielizny i odzieży gości	☐				
40	Pralka lub możliwość prania rzeczy gości		☐	☐	☐	☐
41	Zmiana pościeli i ręczników:					
	1) codziennie lub na życzenie gości	☐	☐			
	2) co trzy dni lub częściej na życzenie gości			☐	☐	☐
	VI. Inne					
42	Jednolity ubiór dla poszczególnych służb	☐	☐	☐		

Objaśnienia znaków i skrótów:

* kategoria jedna gwiazdka

** kategoria dwie gwiazdki

*** kategoria trzy gwiazdki

**** kategoria cztery gwiazdki

***** kategoria pięć gwiazdek

o - wymaganie obowiązuje

j.m. - jednostka mieszkalna

w.h.s. - węzeł higieniczno-sanitarny

1) Wentylacja mechaniczna powinna zapewniać wymianę powietrza zgodnie z Polską Normą oraz usuwanie zapachów w całym obiekcie.

2) Dopuszcza się elementy dwufunkcyjne.

ZAŁĄCZNIK Nr 3
**WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG DLA
KEMPINGÓW (CAMPINGÓW) I PÓL BIWAKOWYCH**

Lp.	Wymagania	Kategorie kempingów (campingów)				Pola biwakowe
		****	***	**	*	
1	2	3	4	5	6	7
	I. Zabezpieczenie terenu					
1	Ogrodzenie terenu	o	o	o	o	o ¹⁾
2	Oświetlenie terenu	o	o	o	o	
3	Całodobowy dozór	o	o	o	o	
4	Sprzęt przeciwpożarowy i instrukcja bezpieczeństwa pożarowego	o	o	o	o	
5	Punkt pierwszej pomocy czynny całą dobę, w tym przeszkolony pracownik, apteczka i łączność z pogotowiem ratunkowym	o	o	o ²⁾	o ²⁾	
	II. Zagospodarowanie terenu					
6	Bezkolizyjny dojazd	o	o	o	o	
7	Wewnętrzne drogi główne o nawierzchni utwardzonej	o	o	o		
8	Ścieżki pieszce o nawierzchni utwardzonej	o	o	o		
9	Stanowiska obozowania na terenie płaskim trawiastym	o	o	o		
10	Teren stanowisk obozowania wydzielony	o	o	o		
11	Zadrzewienie	o	o			
12	Zasilanie w energię elektryczną	o	o	o	o	
13	Parking przy recepcji - powierzchnia w m ² ³⁾	150	120	80	50	
14	Urządzenia rekreacyjne i tereny do gier i zabaw	o	o	o	-	
15	Wewnętrzne oznakowania	o	o	o	o	
16	Pojemniki na śmieci	o	o	o	o	o
	III. Recepcja					
17	Recepcja w odrębnym pomieszczeniu	o	o	o	o	
18	Przechowalnia bagażu, pieniędzy i rzeczy wartościowych gości	o	o	o	o	
	IV. Świetlica					
19	Świetlica	o ⁴⁾	o ⁴⁾	o ⁵⁾		
	V. Stanowiska obozowania					
20	Minimalna powierzchnia 1 stanowiska w m ²	70	60	50	40	
21	Podłącza elektryczne (% ogólnej liczby stanowisk)	70	50	30		

22	Ponumerowane stanowiska obozowania	o				
23	Wydzielone stanowiska lub grupy stanowisk obozowania	o	o			
24	Zieleń odgradzająca stanowiska lub grupy stanowisk	o	o			
	VI. Urządzenia higieniczno-sanitarne					
25	Urządzenia sanitarne zlokalizowane nie dalej niż 100 m od stanowisk obozowania	o	o	o	o	
26	Umywalnie osobne dla kobiet i mężczyzn:	o	o	o	o	o ⁶⁾
	- liczba użytkowników na 1 umywalkę	20	20	20	33	
	- liczba użytkowników na 1 natrysk	50	50	50	100	
27	Ustępy osobne dla kobiet i mężczyzn:	o	o	o	o	o ⁷⁾
	- liczba użytkowników na 1 ustęp dla kobiet	20	20	20	33	
	- liczba użytkowników na 1 ustęp dla mężczyzn	25	25	33	50	
	- liczba użytkowników na 1 pisuar	50	50	100	100	
28	Stanowisko do zlewu ustępów carawaningowych	o	o			
29	Urządzenie do prania	o	o			
30	Urządzenie do prasowania	o	o			
31	Pomieszczenie do suszenia bielizny	o	o			
32	Wyposażenie szczegółowe:					
	1) ściany WC i natrysków wyłożone glazurą	o	o			
	2) podłogi WC i natrysków wyłożone terakotą	o	o			
	3) urządzenia jednakowe i jednorodne	o				
	4) wieszaki na ręczniki i bieliznę	o	o	o	o	
	5) lustra nad umywalkami i półki	o	o	o ⁸⁾	o ⁸⁾	
	6) gniazda elektryczne 220 V	o	o ⁸⁾	o ⁸⁾	o ⁸⁾	
	VII. Usługi gastronomiczne					
33	Stanowiska spożywania posiłków	o	o	o ⁹⁾		
34	Stanowiska do zmywania naczyń	o	o	o	o	
35	Zakład gastronomiczny	o				
36	Sklepik spożywczy i z artykułami higieniczno-sanitarnymi; nie obowiązuje, jeżeli sklep znajduje się bliżej niż 500 m	o	o			
	VIII. Zaopatrzenie w wodę					
37	Punkty poboru wody do picia i dla celów gospodarczych na stanowiskach lub grupach stanowisk obozowania	o	o			
38	Punkty poboru wody do picia na terenie obozowiska			o	o	o

39	Ciepła woda bieżąca	o ¹⁰⁾	o ¹¹⁾	o ¹²⁾		
----	---------------------	------------------	------------------	------------------	--	--

Objaśnienia znaków i odnośników:

- o wymaganie obowiązuje
- * kemping (camping) kategorii jedna gwiazdka
- ** kemping (camping) kategorii dwie gwiazdki
- *** kemping (camping) kategorii trzy gwiazdki
- **** kemping (camping) kategorii cztery gwiazdki
- 1) Może być prowizoryczne.
- 2) Co najmniej apteczka.
- 3) Parking nie obejmuje stałych miejsc postojowych, a jedynie miejsce na czas przyjmowania gości.
- 4) Wyposażona w telewizor i prasę.
- 5) Udostępnione zadaszone pomieszczenie.
- 6) Dopuszcza się umywalnie zbiorowe typu rynnowego niezadaszone.
- 7) Na terenach skanalizowanych ustępy splukiwane wodą bieżącą, na terenach nieskanalizowanych - biotoalety.
- 8) Co najmniej 1 na dwa stanowiska.
- 9) Przynajmniej zadaszone stoły lub ławy na stanowiskach obozowania.
- 10) Całą dobę.
- 11) Co najmniej trzy razy dziennie, o ustalonych godzinach.
- 12) Co najmniej dwa razy dziennie, o ustalonych godzinach.

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA DLA STAŁEJ BAZY NOCLEGOWEJ NA KEMPINGACH (CAMPINGACH)

Lp.	Wymagania	Kategorie kempingu (campingu)			
		****	***	**	*
1	2	3	4	5	6
	Wyposażenie pokoju lub domku składającego się z więcej niż jednego pokoju				
1	Dopuszczalna liczba osób w każdym pokoju ¹⁾	2	4	4	8
2	Powierzchnia pokoju na 1 osobę w m ²	5	4	3	2
3	Wysokość pokoju co najmniej 2,2 m	o	o	o	o
4	Łóżka o wymiarach min. 90 x 200 cm	o	o	o	o
5	Oświetlenie górne	o	o	o	o
6	Oświetlenie przy łóżku	o	o		
7	Pościel na każde łóżko	o	o	o	o ²⁾
8	Dywan lub wykładzina	o	o	o	
9	Szafa	o	o	o ³⁾	o ³⁾
10	Stół	o	o	o	
11	Krzesła lub inne meble do siedzenia, jedno na osobę, lecz nie mniej niż dwa na pokój	o	o	o	o
12	Lustro	o			
13	Telewizor i możliwość odbioru programów radiowych	o			

14	Możliwość odbioru programów radiowych		o		
15	Łazienka z WC i natryskiem z ciepłą i zimną wodą	o	o		
16	Umywalka z ciepłą i zimną wodą oraz półka	o	o	o	
17	Ściany i podłogi w łazience wyłożone płytkami ceramicznymi lub podobnym materiałem nienasiąkliwym	o	o		

Objaśnienia znaków i odnośników:

o wymaganie obowiązuje

* kemping (camping) kategorii jedna gwiazdka

** kemping (camping) kategorii dwie gwiazdki

*** kemping (camping) kategorii trzy gwiazdki

**** kemping (camping) kategorii cztery gwiazdki

1) W przypadku domku wielopokojowego w każdym pokoju.

2) W przypadku braku pościeli - zdejmowany pokrowiec na materac, nadający się do prania.

3) Dopuszcza się wieszaki.

ZAŁĄCZNIK Nr 4

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG DLA DOMÓW WYCIECZKOWYCH

Lp.	Wymagania	Kategorie		
		I	II	III
1	2	3	4	5
	I. Zagospodarowanie terenu			
1	Bezpośrednie wejście do hallu	o	o	
2	Parking lub możliwość parkowania maksymalnie 200 m od obiektu; w istniejących obiektach na terenie parków narodowych warunki parkowania na dotychczasowych zasadach	o	o	
	II. Instalacje w budynku			
3	Ogrzewanie zapewniające w zimie temperaturę co najmniej 19 °C	o	o	o
4	Bieżąca ciepła i zimna woda	o	o	o
	III. Recepcja			
5	Hall recepcyjny z telefonem dostępnym dla gości	o	o	o
6	Kabiny telefoniczne	o		
7	Przechowalnia pieniędzy, rzeczy wartościowych, bagażu i sprzętu turystycznego	o	o	o
8	Informacja turystyczna ¹⁾	o	o	o
9	Budzenie	o	o	o
	IV. Inne usługi			
10	Sprzedaż drobnych artykułów (kosmetyki, pamiątki turystyczne itp.)	o	o	
11	Świetlica	o	o	

12	Stanowisko do prasowania wyposażone w żelazko	o	o	
13	Stanowisko do drobnych napraw sprzętu sportowego i turystycznego	o	o	o
V. Część mieszkalna				
14	Minimalna powierzchnia pokoju w m ² (bez wyodrębnionych łazienki, WC, przedpokoj):			
	1) 1-osobowego	9	8	8
	2) 2-osobowego	12	10	8 ²⁾
	3) 3-osobowego	15	13	12 ²⁾
	4) 4-osobowego	17	16	15 ²⁾
	5) większego niż 4-osobowy (powierzchnia 4-osobowego powiększona dodatkowo na każdą następną osobę o liczbę m ²)	2,5	2,5	2,5 ²⁾
15	Maksymalna liczba miejsc noclegowych w pokojach wieloosobowych	8	12	20
16	Urządzenia higieniczno-sanitarne w pokojach 1- i 2-osobowych (% pokoi):			
	1) umywalka z bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz z blatem lub półką	100	50	
	2) wanna z baterią i natryskiem lub kabina natryskowa oraz WC	25	10	
17	Urządzenia higieniczno-sanitarne ogólne:			
	1) umywalnie osobne dla kobiet i dla mężczyzn	o	o	o
	2) z bieżącą ciepłą i zimną wodą	o	o	o
	3) liczba m.n. przypadających na 1 umywalkę w umywalkach zbiorowych	5	5	10
	4) liczba m.n. przypadających na 1 natrysk	10	15	15
	5) WC osobne dla kobiet i osobne dla mężczyzn	o	o	o
	6) liczba m. n. przypadających na:			
	a) 1 WC damski	10	15	20
	b) 1 WC męski	10	15	20
	c) 1 pisuar w WC męskim	25	30	35
18	Wyposażenie dodatkowe urządzeń higieniczno-sanitarnych:			
	1) wieszaki na ręczniki i bieliznę osobistą	o	o	o
	2) lustro nad umywalką i półka	o	o	o
	3) oświetlenie nad lustrem	o	o	
	4) gniazdo elektryczne uniwersalne z osłoną	o	o	o
	5) kosz niepalny lub trudno zapalny	o	o	o
19	Meble w pokoju ³⁾ :			
	1) łóżko o wymiarach min. 80 x 190 cm	o	o	o

	2) stół (minimum jeden dla 8 osób)	☐	☐	☐
	3) krzesła (1 na osobę, nie mniej niż 2 na pokój) ⁴⁾	☐	☐	☐
	4) szafka, stolik lub półka przy każdym łóżku	☐	☐	☐
	5) szafa ubraniowa lub wnęka ⁵⁾	☐	☐	
	6) lustro	☐	☐	
	7) kosz na śmieci niepalny lub trudno zapalny i popielniczka	☐	☐	
	8) lampka nocna (przy każdym łóżku w pokojach 1-4-osobowych)	☐	☐	
	9) wieszak ścienny na okrycia wierzchnie	☐	☐	☐
20	Wyposażenie dodatkowe pokoju:			
	1) radio (w pokojach 1- i 2- osobowych)	☐	☐	
	2) dywan lub chodnik	☐	☐	
	3) firanki, żaluzje lub rolety przepuszczające światło	☐	☐	
	4) zasłony dzieńne, żaluzje lub rolety zaciemniające	☐	☐	☐
	5) elementy dekoracyjne	☐	☐	
	VI. Usługi gastronomiczne:			
21	Sprzedża gorących napojów, także z automatów lub prowadzona przez recepcję	☐	☐	☐
22	Wydzielona sala do przygotowywania posiłków we własnym zakresie i ich spożywania	☐	☐	☐
23	Podawanie śniadań	☐	☐	
24	Jadłodajnia lub bar szybkiej obsługi		☐	
25	Restauracja	☐		

Objaśnienia znaków i odnośników:

o wymaganie obowiązuje

I dom wycieczkowy kategorii pierwszej

II dom wycieczkowy kategorii drugiej

III dom wycieczkowy kategorii trzeciej

m.n. miejsce noclegowe

1) Udzielanie informacji o imprezach turystycznych i kulturalnych, wyposażenie recepcji w rozkłady jazdy, plany miast i mapy regionów, książkę telefoniczną itp.

2) Dopuszcza się łóżka piętrowe przy wysokości pokoju co najmniej 2,5 m; powierzchnia pokoju może być wówczas zmniejszona o 20 %.

3) W kategorii I jednolity komplet o wysokiej jakości.

4) W pokojach więcej niż 4-osobowych dopuszcza się ławy.

5) W pokojach 1-4-osobowych - szafa ubraniowa, w pokojach więcej niż 4-osobowych po jednym zamkniętym segmencie na ubranie i bieliznę o powierzchni co najmniej 0,25 m² na osobę.

ZAŁĄCZNIK Nr 5

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG DLA SCHRONISK MŁODZIEŻOWYCH

Lp.	Wymagania	Kategorie		
		I	II	III
1	2	3	4	5
	I. Wymagania ogólne			
1	Samodzielny budynek lub wydzielona część budynku	o	o	
2	Pomieszczenia noclegowe organizowane doraźnie (w internacie, w izbach lekcyjnych itp.)			o
3	Bieżąca zimna i ciepła woda przez całą dobę	o	o	
4	Bieżąca zimna woda całą dobę i ciepła woda o ustalonych porach rano i wieczorem			o
5	Ogrzewanie zapewniające utrzymanie temperatury 19 °C	o	o	o
6	Świetlica wyposażona w odpowiednie materiały i sprzęt	o ¹⁾	o ²⁾	
7	Przechowywanie pieniędzy, przedmiotów wartościowych, bagażu i sprzętu turystycznego	o	o	o
8	Pomieszczenie do suszenia odzieży	o	o	o
9	Apteczka zaopatrzona w leki i artykuły sanitarne	o	o	o
	II. Część mieszkalna			
10	Minimalna powierzchnia sypialni na jedną osobę w m ² :			
	1) przy łóżkach jednopoziomowych	2,5	2,5	2,5
	2) przy łóżkach piętrowych	1,5	1,5	1,5
11	Minimalny % miejsc noclegowych w salach mniejszych niż 8-osobowe	50		
12	Urządzenia higieniczno-sanitarne (maksymalna liczba miejsc noclegowych na 1 urządzenie) ³⁾ :			
	1) umywalka z blatem lub półką i lustrem	5	10	15
	2) natryski	15	15	
	3) WC	15	15	15
13	Wyposażenie pokoju:			
	1) łóżka lub stelaże wyposażone w materace	o	o	o
	2) na osobę: poduszka, kołdra lub 2 koce	o	o	o
	3) bielizna pościelowa	o	o	o
	4) szafy ubraniowe	o		
	5) szafy ubraniowe lub wieszaki		o	o
	6) szafki nocne lub półki przy każdym łóżku	o	o	
	7) stół	o	o	o
	8) krzesła lub taborety (po jednym na osobę) lub ławy	o	o	o
	9) lustro i kosz na śmieci	o	o	o

	III. Część gastronomiczna			
14	Kuchnia samoobsługowa ⁴⁾	o	o	
15	Jadalnia	o ⁵⁾	o ⁶⁾	

Objaśnienia znaków i odnośników:

o wymaganie obowiązuje

I schronisko młodzieżowe kategorii pierwszej

II schronisko młodzieżowe kategorii drugiej

III schronisko młodzieżowe kategorii trzeciej

1) Wyposażona w telewizor oraz jedno z urządzeń typu magnetofon, rzutnik, aparat projekcyjny lub wideo, a także inny sprzęt do gier i zabaw.

2) Wyposażona w sprzęt do gier i zabaw.

3) W obiektach nowych wskaźniki urządzeń higieniczno-sanitarnych powinny być zgodne z warunkami technicznymi dla obiektów zamieszkania zbiorowego.

4) Wyposażona w sprzęt kuchenny (płyty do gotowania, garnki, czajniki, patelnie, lodówkę).

5) Zaopatrzona w sprzęt stołowy (stoły, krzesła lub ławy, talerze głębokie i płytkie, łyżki, widelce, noże, szklanki, kubki).

6) Zaopatrzona jak w kategorii I schroniska młodzieżowego; w mniejszych schroniskach może spełniać dodatkowo funkcję świetlicy.

ZAŁĄCZNIK Nr 6

WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA ORAZ ZAKRESU ŚWIADCZONYCH USŁUG DLA SCHRONISK

Lp.	Wymagania	
1	2	3
I. Instalacje w budynku		
1	Ogrzewanie zapewniające utrzymanie w pomieszczeniach noclegowych i świetlicy temperatury 18 °C	o
2	Bieżąca zimna i ciepła woda ¹⁾	o
II. Recepcja		
3	Telefon dostępny dla gości	o
4	Przechowywanie pieniędzy, przedmiotów wartościowych, bagażu i sprzętu turystycznego	o
5	Informacja turystyczna ²⁾	o
III. Inne usługi		
6	Sprzedż podstawowych drobnych artykułów higienicznych i kosmetycznych, słodczy, pamiątek	o
7	Możliwość suszenia odzieży we wskazanym miejscu	o
8	Stanowisko umożliwiające dokonanie drobnych napraw sprzętu turystycznego, czyszczenie odzieży i sprzętu	o
IV. Część mieszkalna		
9	Minimalna powierzchnia pokoju w m ² (bez wyodrębnionych: łazienki, WC i przedpokoju) ³⁾ : 1) 1-osobowego	5

	2) 2-osobowego	7
	3) 3-osobowego	9
	4) 4-osobowego	12
	5) większego niż 4-osobowy (powierzchnia 4-osobowego plus 2,5 m ² dodatkowo na każdą następną osobę)	o
10	Urządzenia higieniczno-sanitarne ogólne (liczba miejsc noclegowych na jedno urządzenie) ⁴⁾ :	
	1) umywalka z lustrem i półką	20
	2) WC	20
	3) natrysk	35
	4) wieszaki na ręczniki i bieliznę osobistą	o
11	Mebel w pokoju:	
	1) łóżko ⁵⁾	o
	2) stół	o
	3) krzesło lub taboret ⁶⁾ (1 na osobę)	o
	4) stolik lub półka (przy każdym łóżku)	o
	5) szafa ubraniowa lub wnęka ⁷⁾	o
	6) kosz na śmieci niepalny	o
	7) wieszaki na okrycia wierzchnie	o
V. Usługi gastronomiczne		
12	Jadłodajnia oferująca posiłki typu barowego	o
13	Stanowisko do przyrządzania i spożywania posiłków oraz do zmywania naczyń	o

Objaśnienia znaków i odnośników:

o wymaganie obowiązuje

1) Ciepła woda minimum dwie godziny rano i dwie godziny wieczorem, o ustalonej porze.

2) Informacja turystyczna, w tym tablica zawierająca zwięzły opis szlaków prowadzących do sąsiednich schronisk oraz miejscowości, zasadniczo w formie mapy lub schematu, informacja o rozkładzie jazdy komunikacji publicznej z najbliższej miejscowości (przystanku, stacji), informacja o grożących niebezpieczeństwach i zasadach wzywania pomocy.

3) Dopuszcza się łóżka piętrowe przy wysokości pokoju min. 2,5 m; powierzchnia pokoju może być wówczas mniejsza o 20 %.

4) Z wyjątkiem miejsc w pokojach mających te urządzenia; w obiektach nowych wskaźniki urządzeń higieniczno-sanitarnych powinny być zgodne z warunkami technicznymi dla obiektów zamieszkania zbiorowego.

5) Dopuszcza się stelaż wyposażony w materac ze zdejmowanym pokrowcem nadającym się do prania.

6) Dopuszcza się ławy.

7) W pokojach większych niż 2-osobowe po 1 segmencie na ubrania i bieliznę o powierzchni co najmniej 0,25 m² na osobę.

ZAŁĄCZNIK Nr 7

**MINIMALNE WYMAGANIA CO DO WYPOSAŻENIA DLA INNYCH OBIEKTÓW, W KTÓRYCH
ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE**

Lp.	Wymagania
1	2
	I. Dla wynajmowania miejsc na ustawienie namiotów i przyczep samochodowych
1	Teren obozowiska wyrównany, suchy, ukształtowany w sposób zapewniający odprowadzenie wód opadowych i uprzątnięty z przedmiotów mogących zagrażać bezpieczeństwu
2	Punkt poboru wody do picia ¹⁾ i potrzeb gospodarczych
3	Miejsce wylewania nieczystości płynnych odpowiednio zabezpieczone i oznakowane
4	Pojemnik na śmieci i odpady stałe, regularnie opróżniany
5	Ustęp utrzymywany w czystości
	II. Dla wynajmowania miejsc w namiotach, przyczepach mieszkalnych, domkach turystycznych i obiektach prowizorycznych
6	Stanowiska dla namiotów i przyczep mieszkalnych oraz dojścia do stanowisk utwardzone
7	Oświetlenie dojść do stanowisk i obiektów higieniczno-sanitarnych
8	Półka lub stelaż na rzeczy osobiste
9	Oddzielne łóżka lub łóżka polowe dla każdego korzystającego z namiotu, w odległości nie mniejszej niż 30 cm pomiędzy łóżkami
	III. Dla wynajmowania miejsc i świadczenia usług w budynkach stałych
10	Ogrzewanie - w całym obiekcie w miesiącach X-IV, temperatura minimum 18 °C
11	Instalacja sanitarna: zimna woda przez całą dobę i dostęp do ciepłej wody ²⁾
12	Maksymalna liczba osób przypadających na jeden w.h.s. - 15
13	Wyposażenie podstawowe w.h.s.: 1) natrysk lub wanna 2) umywalka z blatem lub półką i wieszakiem na ręcznik 3) WC 4) lustro z górnym lub bocznym oświetleniem 5) uniwersalne gniazdko elektryczne z osłoną 6) pojemnik na śmieci (niepalny lub trudno zapalny) 7) dozownik do płynnego mydła i ręczniki papierowe
	IV. Dla wynajmowania miejsc noclegowych w pomieszczeniach wspólnych (salach)
14	Powierzchnia sal nie mniejsza niż 2,5 m ² - na jedną osobę (przy łóżkach piętrowych 1,5 m ²)
15	Wyposażenie sal sypialnych 1) łóżka jednoosobowe o wymiarach minimum 80 x 190 cm 2) oddzielne zamykane szafki dla każdej osoby 3) stół

	<p>4) krzesła lub taborety (1 na osobę) lub ławy</p> <p>5) wieszaki na odzież wierzchnią</p> <p>6) lustro</p> <p>7) oświetlenie ogólne</p>
16	Dostęp do w.h.s. jak w lp. 12 i 13
	V. Dla wynajmowania samodzielnych pokoi
17	<p>Powierzchnia mieszkalna w m²:</p> <p>1) pokój 1- i 2-osobowy - 6 m²</p> <p>2) pokój większy niż 2-osobowy - dodatkowo 2 m² na każdą następną osobę³⁾</p>
18	<p>Zestaw wyposażenia meblowego:</p> <p>1) łóżka jednoosobowe o wymiarach minimum 80 x 190 cm lub łóżka dwuosobowe o wymiarach minimum 120 x 190 cm</p> <p>2) nocny stolik lub półka przy każdym łóżku</p> <p>3) stół lub stolik</p> <p>4) krzesło lub taboret (1 na osobę, lecz nie mniej niż 2 na pokój) lub ława</p> <p>5) wieszak na odzież oraz półka lub stelaż na rzeczy osobiste</p>
19	<p>Pościel dla jednej osoby:</p> <p>1) kołdra lub dwa koce</p> <p>2) poduszka</p> <p>3) poszwa</p> <p>4) poszewka na poduszkę</p> <p>5) prześcieradło</p>
20	Oświetlenie - minimum jeden punkt świetlny o mocy 60 W
21	Zasłony okienne zaciemniające
22	Dostęp do w.h.s. jak w lp. 12 i 13
23	Kosz na śmieci niepalny lub trudno zapalny

Objaśnienia odnośników i skrótów:

- 1) Dopuszcza się miejsca biwakowania przy szlakach wodnych bez punktu poboru wody do picia.
- 2) Minimum dwie godziny rano i dwie godziny wieczorem o ustalonych porach.
- 3) W pomieszczeniach o wysokości co najmniej 2,5 m dopuszcza się łóżka piętrowe - powierzchnia pokoju może zostać zmniejszona o 20 %.

w.h.s. - węzeł higieniczno-sanitarny.

ZAŁĄCZNIK Nr 8

MINIMALNE WYMAGANIA W ZAKRESIE DOSTOSOWANIA OBIEKTÓW HOTELARSKICH DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Obiekty hotelarskie powinny spełniać wymagania w zakresie dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych, w zakresie określonym dla budynków zamieszkania zbiorowego w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z 2003 r. Nr 33, poz. 270 oraz z 2004 r. Nr 109, poz. 1156), zwane dalej "warunkami technicznymi", a także następujące wymagania dodatkowe:

Lp.	Rodzaj wymagania
1	2
1	W obiektach powyżej 50 j.m. co najmniej jedna j.m. powinna być dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych w sposób określony w lp. 7-9, a dla każdego kolejnych rozpoczętych 100 j.m. powyżej 100 j.m. co najmniej jedna
2	Ogólnodostępne elementy wyposażenia obiektu, takie jak urządzenia komunikacji wewnętrznej, przyciski i wyłączniki, powinny być umieszczane na wysokości 90-110 cm, umożliwiając swobodne korzystanie osobom poruszającym się na wózku
3	Co najmniej jeden telefon ogólnodostępny przystosowany do korzystania przez osoby niepełnosprawne, umieszczony na wysokości 90-110 cm, umożliwiając swobodne korzystanie osobom poruszającym się na wózku
4	Co najmniej jedno stanowisko recepcyjne powinno dysponować ladą o wysokości nieprzekraczającej 90 cm, z podjazdem o wysokości min. 67 cm, lub powinno być wydzielone osobne stanowisko obsługi osób poruszających się na wózkach
5	W salach gastronomicznych i wielofunkcyjnych należy przystosować miejsca umożliwiające korzystanie z usług osobom na wózkach
6	Przyciski sterujące windami powinny być opisane w sposób czytelny dla niewidzących, a windy wyposażone w sygnalizację dźwiękową
7	J.m., o których mowa w lp. 1, powinny zostać wyposażone w poręcze i uchwyty ułatwiające korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych
8	Wyłączniki światła, sygnalizacja przywoławcza, telefon i sterowanie telewizorem powinny być dostępne z łóżka
9	W j.m., o których mowa w lp. 1, należy zapewnić umeblowanie umożliwiające korzystanie osobom poruszającym się na wózkach, w tym wysokość podjazdu min. 67 cm pod płytę stołu, biurka i umywalki

2. Kempingi, niezależnie od wymagań dla budynków usytuowanych na ich terenie, powinny spełniać następujące wymagania dodatkowe:

Lp.	Rodzaj wymagania
1	2
1	Należy zapewnić co najmniej 2 stanowiska obozowania dla osób niepełnosprawnych położone w najbliższej odległości od urządzeń ogólnodostępnych
2	Parking przy recepcji powinien posiadać stanowisko postojowe dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych
3	Stanowiska obozowania dla osób niepełnosprawnych powinny dysponować dojazdem dla samochodów
4	Ciągi komunikacyjne powinny zostać utwardzone, posiadać szerokość co najmniej 180 cm i umożliwiać dostęp ze stanowisk dla osób niepełnosprawnych do wszystkich urządzeń ogólnodostępnych
5	Co najmniej jeden ustęp powinien być dostępny dla osoby na wózku

3. Nie wymagają dostosowywania do potrzeb osób niepełnosprawnych:

- 1) schroniska górskie pozbawione dojazdu drogą publiczną;
- 2) schroniska młodzieżowe i domy wycieczkowe posiadające mniej niż 150 miejsc noclegowych.

Objaśnienia:

j.m. - jednostki mieszkalne.